

**การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี โดยใช้รูปแบบ
การเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง***

**The Construction of Learning Package to Develop the Ethics
of Matthayomsuksa IV Students on Good Citizenship
Topic by Using Constructivism Theory**

นารีลักษณ์ ชีระวัฒนะชาติ**
ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์***

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 2) เปรียบเทียบคุณธรรม จริยธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนชลกันยานุกูล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 48 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง แบบสังเกตคุณธรรม จริยธรรม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test Dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน $(E_1 / E_2) = 83.10 / 81.15$
2. คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้/ คุณธรรม จริยธรรม/ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

Abstract

The objectives of this study were; 1) to develop a learning package using constructivism theory to develop the ethics of Matthayomsuksa 4 students on good citizenship topic to meet the standard criterion of 80/ 80, 2) to compare the ethics of the students before and after using learning package, 3) to compare learning achievements before and after using learning package. The cluster random sampling was employed to select students from Matthayomsuksa 4 student at Chonkanyanukoon School of semester 2 of academic year 2012, and 48 students in 4/5 class was selected. The research tools were the learning package, the lesson plans by using constructivism theory, observation form in ethics and achievements test on good citizenship. Mean, percentage, standard deviation and t-test dependent were used for data analyses.

Results of the study were;

1. The use of learning package to develop the ethics of the sample students on good citizenship using constructivism theory had efficiency of $(E_1/E_2) = 83.10/81.15$
2. Students' ethics scores after learning from the package was significantly higher than the pretest at .01 statistical level.
3. Students' learning scores on good citizenship topic by using constructivism theory of the posttest was significantly higher than the pretest at .01 statistical level.

Keywords: Learning Package/ Ethics/ Constructivism Theory

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดว่าการจัดการ ศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ราชกิจ จานุเบกษา, 2542, หน้า 3-8) หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่ง พัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการ ปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพ และ การศึกษาตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 2-25) และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้าง ดัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนด เป็นพันธกิจ เพื่อพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการ ศึกษา ให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่าง มีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาผู้ คุณภาพระดับสากล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2555)

จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ผลักดันให้สังคมไทย มุ่งความสำเร็จทางวัตถุคนในสังคมแสวงหาความสำเร็จ ในชีวิตทางด้านเศรษฐกิจ บ้างก็แสวงหาอำนาจ บ้างก็ แสวงหาผลประโยชน์ จนหลายคนมองเห็นตรงกันว่า ปัจจุบันสังคมไทยเริ่มอ่อนแอลงเรื่อย ๆ และกำลังเผชิญ กับภาวะวิกฤติหลายด้าน ทั้งด้านการเมือง การศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่พึง วิตกกังวลยิ่งนั้นคือคุณธรรม จริยธรรมของคนไทยเริ่ม ถดถอย อันเป็นต้นเหตุที่จะนำไปสู่วิกฤติให้แก่สังคม ไทยในอนาคต (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2555, หน้า 23) หากมีการหยิบยกปัญหาคุณธรรมจริยธรรมมาถกกันใน เวทีใดก็ตาม เสียงสะท้อนจากทุกภาคส่วนต่างมีความ เห็นสอดคล้องต้องกันว่าเกิดจากความล้มเหลวด้าน การจัดการศึกษาเพราะมองว่าการปลูกฝังผู้เรียนให้มี คุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตนั้น เป็นภาระหน้าที่ของสถานศึกษา (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2552) และนอกจากนี้ครูยังคุ้นเคยกับการอบรมจริยธรรม ด้วยวิธีการแบบเดิม ๆ คือ การใช้อำนาจบังคับให้นักเรียน ประพฤติตามที่ตนต้องการ มากกว่าการเปิดโอกาส ให้นักเรียนแสวงหาแนวทางในการกระทำด้วยตนเอง (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และไพเราะ พุ่มมั้น, 2550, หน้า 7) ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าการสอนแบบเดิม ๆ ที่เน้นเนื้อหาไม่ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น ใหม่ ๆ ได้ ปัญหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่เกิดขึ้น กับเยาวชนไทยจึงนับวันทวีความรุนแรงมากขึ้น

โรงเรียนชลกันยานุกูล นักเรียนส่วนใหญ่มี ค่านิยมในการเรียนพิเศษนอกเหนือจากการเรียนใน โรงเรียนทำให้นักเรียนส่วนหนึ่งขาดจิตสาธารณะ เช่น ไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งสังเกตได้ จากการที่นักเรียนส่วนหนึ่งจะหยุดเรียน ไม่มาโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีกิจกรรม นักเรียนมีการใช้น้ำและไฟฟ้า อย่างไม่เห็นคุณค่า เช่น ไม่ปิดไฟฟ้า ไม่ปิดพัดลม หรือ เครื่องปรับอากาศหลังเลิกเรียน ชาร์ตแบตเตอรี่โทรศัพท์ มือถือ จนทำให้ยอดค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคของ โรงเรียนเพิ่มขึ้นทุกเดือน ในฐานะครูผู้สอนได้สังเกต

พบว่านักเรียน ทั้งชายไม่เป็นที่ ชอบขีดเขียนโต๊ะเรียน และพบว่านักเรียน ส่วนหนึ่งยังขาดความมีระเบียบวินัย เช่น แต่งกายผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ไม่เข้าแถวใน การซื้ออาหาร ขึ้นลงบันไดไม่ชิดขวา ส่งงานไม่ตรงเวลา รวมทั้งไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต เช่นไม่ทำการบ้านด้วย ตนเอง ไม่รับผิดชอบในการทำหน้าที่ทำความสะอาด ห้องเรียน ไม่พูดความจริง ช่วยปกปิดความผิดให้เพื่อน มาโรงเรียนสาย เข้าห้องเรียนช้า เป็นต้น

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นทางเลือกหนึ่งที่จะนำ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้ ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการศึกษาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ ทักษะการอ่าน สรุป ความรู้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง รู้จัก ทำงานร่วมกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ฝึกความเป็นประชาธิปไตย และช่วยให้ผู้สอนถ่ายถอด เนื้อหา และประสบการณ์ที่ซับซ้อนและมีลักษณะเป็น นามธรรมสูงได้

ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีหลักการสำคัญว่าในการ เรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำ และสร้างความรู้ใหม่ ของตนเอง โดยครูจะเป็นผู้กระตุ้น อำนวยความสะดวก ชักถาม จัดสถานการณ์ และสร้างบรรยากาศทางสังคม จริยธรรมที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือ การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ระหว่าง ผู้เรียนกับผู้เรียน และบุคคลอื่น ๆ จะส่งผลให้ผู้เรียน เกิดความรู้ใหม่โดยการนำมาเชื่อมโยงกับความรู้เดิม หรือประสบการณ์เดิมของตน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kolhberg) ที่ว่าบุคคลแต่ละคนจะมีพัฒนาการเร็ว-ช้าต่างกัน แต่เรา สามารถส่งเสริมให้บุคคลมีการพัฒนาระดับจริยธรรมให้สูง ขึ้นกว่าเดิมได้ด้วยการเปิดโอกาสให้บุคคลเรียนรู้จากการ ตัดสินใจทางจริยธรรม การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น ร่วมกับผู้อื่น และครูยังสามารถช่วยกระตุ้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของเด็กให้สูงขึ้นได้ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็ก

มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จัดบรรยากาศในห้องเรียน และในโรงเรียนให้เอื้อต่อการที่เด็กจะสามารถแสดงความคิดเห็น อภิปรายโต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาขัดแย้งเชิงจริยธรรมร่วมกับเพื่อนๆ ได้อย่างเปิดเผย รวมทั้งการให้เสรีภาพในการพูด การแสดงความคิดเห็น จะช่วยให้เด็กเข้าใจความคิดเห็นของบุคคลอื่นมากขึ้น อันจะทำให้เด็กที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำเรียนรู้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นได้

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี ที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ก่อนเรียนและหลังเรียน

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ก่อนเรียนและหลังเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี ที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

2. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สำหรับครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

3. เป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชลกันยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 15 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 614 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนชลกันยานุกูลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 48 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 คุณธรรม จริยธรรม 3 ด้าน คือ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริตและการมีจิตสาธารณะ

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ เนื้อหาวิชา ส 31102 สังคมศึกษา 2 เรื่อง พลเมืองดี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยใช้เวลาในการวิจัย จำนวน 14 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 7 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 พลเมืองดีเป็นเช่นไร ชุดที่ 2 มีระเบียบวินัยใช่เรื่องยาก ชุดที่ 3 ยึดมั่นในซื่อสัตย์สุจริต ชุดที่ 4 ควรสรรค์สร้างจิตสาธารณะ ชุดที่ 5 สิทธิมนุษยชน ชุดที่ 6 สิทธิตามรัฐธรรมนูญ และชุดที่ 7 การปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่น

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จำนวน 7 แผน

1.3 แบบสังเกตคุณธรรม จริยธรรม

1.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีวิธีการสร้างโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ ในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมโดยใช้องค์ประกอบตามแนวคิดของ สุคนธ์ ลิขิตพานนท์ (2553, หน้า 18-19) จากนั้นนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ความถูกต้องของการใช้ภาษา และองค์ประกอบของชุดกิจกรรม โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 4.58 - 4.60 มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด พร้อมทั้งหาค่า IOC ของแบบทดสอบหลังเรียนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00-1.00 แล้วนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับแก้ตามคำแนะนำแล้วไปทดสอบหาประสิทธิภาพโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ทดลองแบบเดี่ยว 1:1 จำนวน 5 คน และขั้นตอนที่ 2 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก จำนวน 9 คน กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชลกันยานุกูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของ

เนื้อหา ภาษาที่ใช้ กิจกรรม สื่อการสอน และระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แล้วนำข้อบกพร่องที่พบมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ขั้นตอนที่ 3 นำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนชลกันยานุกูล จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 48 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีวิธีการสร้างโดยศึกษาเอกสารและหนังสือเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ ในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้จำนวน 7 แผน โดยแต่ละแผนมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ให้ผู้เรียนรู้ถึงจุดมุ่งหมายเรื่องที่เรียน ได้รับความสนใจด้วยการให้สังเกตเหตุการณ์ ถามคำถาม วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น

2.2.2 ชี้นำแสดงความคิด ให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนด้วยการอภิปรายกลุ่ม ให้แสดงความคิดเห็นหลวมมองที่แตกต่างกันและคล้ายกัน

2.2.3 ชี้นำปรับเปลี่ยนแนวคิด เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดเห็นใหม่ที่สอดคล้องกัน ด้วยการให้สืบเสาะหาข้อมูลข่าวสาร จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อภิปรายปัญหา เลือกริธีแก้ปัญหา ข้อดี ข้อจำกัด

2.2.4 ชี้นำแนวคิดไปใช้ นำความรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ด้วยการสรุปเป็นแผนผังความคิด หรือบรรยายสรุป

2.2.5 ชี้นำบททวน เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้เรียนจะได้บททวน ความคิดความเข้าใจโดยการเปรียบเทียบความคิด ระหว่างความคิดเดิมกับความคิดใหม่ เสนอแนะความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงพัฒนา

นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่อประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 4.48 - 4.50 มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้สอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/7 โรงเรียนชลกันยานุกูล จำนวนนักเรียน 47 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.3 แบบสังเกตคุณธรรม จริยธรรม มีวิธีการสร้างโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสังเกตคุณธรรม จริยธรรม กำหนดโครงสร้างครอบคลุมพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม 3 ด้าน คือ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ ด้านละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ คำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ โดยให้ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนของนักเรียนเป็นผู้สังเกต การตอบจะให้ตอบว่า เป็นประจำ = 3, บ่อยครั้ง = 2, นาน ๆ ครั้ง = 1 และไม่เคยทำ = 0 นำแบบสังเกตคุณธรรม จริยธรรมที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของคุณธรรม จริยธรรมที่กำหนด แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่า IOC ซึ่งได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/7 โรงเรียนชลกันยานุกูล จำนวนนักเรียน 47 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหา

ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22 - 0.57 แล้วหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

2.4 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา สร้างโดยศึกษาเอกสาร งานวิจัย และ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยึดหลักการตามทฤษฎีของบลูม (Bloom) จำนวน 50 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แล้วนำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (IOC) และพบว่าแบบทดสอบมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 - 1.00 จากนั้น นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนชลกันยานุกูล จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 41 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และได้เรียนเนื้อหาเรื่องนี้มาแล้ว นำผลการสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% คัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.22 - 0.77 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.27 - 0.63 ไว้จำนวน 40 ข้อ จากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR20 ของ Kuder Richardson ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

3. การรวบรวมข้อมูล

3.1 ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทำการสังเกตคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ด้วยแบบสังเกตคุณธรรม จริยธรรม โดยครู ผู้ปกครอง และเพื่อนของนักเรียนเป็นผู้สังเกต

3.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ การเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง เป็นเวลา 14 ชั่วโมง

3.3 ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทำการสังเกตคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ด้วยแบบสังเกตคุณธรรม จริยธรรม โดยครู ผู้ปกครอง และเพื่อนของนักเรียนเป็นผู้สังเกต

3.4 หลังเรียน 2 สัปดาห์ ทำการประเมินเพื่อ ติดตามผลคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ด้วยแบบ สังเกตคุณธรรม จริยธรรม โดยครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ของนักเรียนเป็นผู้สังเกตอีกครั้งหนึ่ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 โดยการหาค่า E_1 / E_2

4.2 การวิเคราะห์ผลการสังเกตคุณธรรม จริยธรรม โดยการใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผล การสังเกตคุณธรรม จริยธรรม หลังเรียนและก่อนเรียน ภายในกลุ่มทดลองโดยใช้ t-test แบบ Dependent

4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนและก่อนเรียนภายในกลุ่ม ทดลองโดยใช้ t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ มาตรฐาน (E_1 / E_2) เท่ากับ 83.10/ 81.15 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละ ชุดมีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) เรียงตามลำดับ ดังนี้ 84.38/ 82.29, 83.54/ 88.33, 81.88/ 84.38, 82.29/ 81.46, 82.08/ 81.67, 84.17/ 82.71 และ 83.33/ 84.58

2. คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนที่ใช้ชุด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E_1 / E_2) เท่ากับ 83.10/ 81.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีการสร้างอย่างเป็นลำดับขั้นตอน เริ่มจากการเลือกหัวข้อ กำหนดเนื้อหาที่จะจัดทำชุดกิจกรรม เขียนจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน สร้างแบบทดสอบ จัดทำชุดกิจกรรม วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การรวบรวมและจัดทำสื่อการเรียนการสอน ดังที่ สุนทร สันธพานนท์ (2553, หน้า 19-20) การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือชุดการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนนั้น ครูควรดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ เลือกหัวข้อ กำหนดขอบเขต และประเด็นสำหรับเนื้อหา กำหนดเนื้อหาที่จะจัดทำชุดการเรียนการสอน เขียนจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน สร้างแบบทดสอบ จัดทำชุดการเรียนการสอน วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การรวบรวมและจัดทำสื่อการเรียนการสอน จึงส่งผลให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E_1 / E_2) เท่ากับ 83.10/ 81.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิมฤทัย สาหร่าย (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนการสอนซ่อมเสริมรายวิชาภาษาไทยเรื่องหลักภาษานำรู้ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า อุดรดิตต์ ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมรายวิชาภาษาไทย เรื่องหลักภาษานำรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.93/ 85.43 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของไชยนันท์ แสงทอง (2546, หน้า 105-107) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างความมีวินัยในตนเอง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E_1 / E_2) เท่ากับ 98.47/ 85.78

2. คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี ที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านการมีจิตสาธารณะ มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าการประเมินเพื่อติดตามผลหลังเรียน 2 สัปดาห์ คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านการมีจิตสาธารณะ ยังคงมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยเป็นผู้กระทำ และสร้างความรู้ใหม่ของตนเอง โดยครูได้จัดสถานการณ์ สร้างบรรยากาศในห้องเรียน ที่เอื้อต่อการทำงานเป็นกลุ่ม กระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกฝนการค้นคว้า แสวงหาความรู้ แสดงความคิดเห็น มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน มีการตัดสินใจด้วยกระบวนการคิดอย่างไตร่ตรอง เกิดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รู้จักฝึกตนเอง

ให้ทำตามกติกาทางสังคม สามารถนำความรู้สู่การปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ที่กล่าวว่า เราสามารถที่จะส่งเสริมให้บุคคลมีการพัฒนาระดับจริยธรรมให้สูงขึ้นกว่าเดิมได้ โดยการเปิดโอกาสให้บุคคลเรียนรู้จากการตัดสินใจทางจริยธรรมและอภิปรายร่วมกับผู้อื่น ซึ่งจะทำให้บุคคลที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำเรียนรู้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงขึ้นได้ นอกจากนี้ ครูยังสามารถช่วยกระตุ้นพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กให้สูงขึ้นได้ ด้วยการจัดประสบการณ์ทางสังคมให้เหมาะสมกับขั้นของพัฒนาการ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมจะช่วยให้บุคคลเข้าใจความคิดเห็นของบุคคลอื่นมากขึ้น และการให้เด็กได้ฝึกเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งเชิงจริยธรรมบ่อย ๆ จัดบรรยากาศในห้องเรียนและในโรงเรียนให้เอื้อต่อการที่เด็กจะสามารถแสดงความคิดเห็น อภิปรายโต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาขัดแย้งเชิงจริยธรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ได้อย่างเปิดเผย การให้เสรีภาพในการพูด แสดงความคิดเห็นจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้นได้ (ทิตนา แคมมณี, 2550, หน้า 14-15) ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศระ ขอนบุรี (2552, หน้า 122-128) ได้ศึกษาผลของการพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน มีพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง และความซื่อสัตย์สุจริตหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิชญ์ วิริยากุลภัทร์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ มีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่เรียน

โดยใช้ข้อสนเทศเพื่อการแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในระยะติดตามผล นักเรียนยังคงมีจิตสำนึกสาธารณะคงทนโดยระดับของจิตสำนึกสาธารณะเมื่อสิ้นสุดการทดลองกับในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้ลงมือกระทำและสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยได้ศึกษา คิด ค้นคว้า ทดลอง ระดมสมอง ศึกษาจากใบความรู้ สื่อ หรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เชื่อมโยงความรู้ใหม่เกิดขึ้นกับความรู้เดิมที่นักเรียนมีอยู่แล้วโดยครูเป็นผู้กระตุ้น ผู้อำนวยการความสะดวก ชักถาม และจัดสถานการณ์ให้เหมาะสมกับความรู้เดิมของนักเรียน ดังที่ สถาพร หมวดอินทร์ (2546, หน้า 67 อ้างถึงใน รุ่งฟ้า กิติญาณัฐสันต์, 2552, หน้า 148) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนของครูจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการตัดสินใจใช้สติปัญญาของผู้เรียนเองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ พัฒนาตนเอง จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิลาธนา วงศ์กองแก้ว (2554, หน้า 69-71) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ทฤษฎีการแก้ปัญหาของโพลยาและทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัย

พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศระ ขอนบุรี (2552, หน้า 122-128) ได้ศึกษา การพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ครูควรเน้นการใช้กิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง โดยการใช้กรณีศึกษาเป็นหลักในการนำเสนอ

2. แนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ครูควรออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองโดยเชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นกับความรู้เดิมที่นักเรียนมีอยู่แล้ว

3. แนวทางยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ครูควรสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เป็นพฤติกรรมที่อาจไม่เกิดขึ้นทันที จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝน และกระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จนสามารถปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติ ทั้งนี้ นักเรียนอาจจะมีความรู้ความเข้าใจอยู่แล้วว่า สิ่งใดดี-เลว ถูก-ผิด ควร-ไม่ควร แต่ไม่แสดงออกทางพฤติกรรมที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงควรทำการวิจัยโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะยาวตลอดปีการศึกษา และครบทุกระดับชั้น

2. ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง การจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- ไชยพันธ์ แสงทอง. (2546). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเล่านิทานเพื่อสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา*. วิทยาลัยศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิสนา แจมมณี. (2550). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. นนทบุรี: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

- ปิลันธนา วงศ์ทองแก้ว. (2554). การสร้างชุดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ทฤษฎีการแก้ปัญหาของโพลยาและ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- พรพิชญ์ วิริยากุลภัทร. (2553). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 3-8.
- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2552, 10 มิถุนายน). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม: ปัญหาที่ท้าทายของครูไทย. วันที่ค้นข้อมูล 19 เมษายน 2555 เข้าถึงได้จาก <http://www.social.obec.go.th/node/78>.
- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2555, 3 เมษายน). การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม กับความคาดหวังของสังคมไทย. เดลินิวส์. หน้า 23.
- รุ่งฟ้า กิติญาณุตม์. (2552). การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต: การสะท้อนจากกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 5(1-2), 148.
- ศักดิ์ชัย นิธิญทวิ และไพเราะ พุ่มมัน. (2550). การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน: รายงานการประเมิน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2555). จุดเน้น สพฐ. ปี 2555. วันที่ค้นข้อมูล 19 เมษายน 2555, เข้าถึงได้จาก <http://www.obec.go.th/node/16189>.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2). (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิกพริ้นติ้ง.
- อิมฤทัย สาหรัย. (2554). การสร้างชุดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมรายวิชาภาษาไทยเรื่องหลักภาษานำรู้ โดยใช้ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า อุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- อิสระ ชอนบุรี. (2552). การพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.